

Nyelvszabad Siketoktatás

Muzsnai István

A siket tanulók oktatásának módját gyakran a pedagógusnak a diákkal való kommunikációja alapján határozzák meg. Az oktatási gyakorlatban használják az orális kommunikációt, az úgynevezett totális kommunikációt, a szimultán kommunikációt, a természetes jelnyelvi kommunikációt, a különböző mesterséges jelrendszerekkel történő kommunikációt.

Valójában nem is a ténylegesen lezajló kommunikáció, hanem a pedagógusnak a vonatkozó nyelvekhez való viszonyulása, a nyelvi attitűdje a döntő fontosságú. Minden siket tanuló nyelvi háttere egyénileg különböző lehet, amely meghatározza a nyelvválasztásuk preferenciáját.

Szerencsés esetben a tanár és a diák nyelvválasztása könnyen összehangolható. Ez előfeltétele az eredményes együttműködésnek. A felhasznált nyelv leginkább a kialakuló világkép formálódását befolyásolja. Az, hogy egy siket személy nem akusztikusan kódolt nyelvi információkból, hanem a vizuális csatornán érkező képsorokból alakítja belső világképét lényeges különbségekhez vezet.

Míg a halló pedagógus gondolkodása leginkább a kognitív ismeretelmélet segítségével magyarázható, addig a siket tanuló gondolkodása jobban megközelíthető a kognitív filmelmélet felől. A pedagógusnak a kettő átjárhatóságát érdemes megteremtenie az eredményes oktatás érdekében.

Az oktatás során közölt ismeretanyag azáltal válhat egy siket tanuló számára könnyen megemészthetővé, ha azt nem az absztrakt fogalmi gondolkodás szabályaihoz igazítjuk, hanem egy filmszerűen lejátszható történet formájába öntjük. A cél természetesen a nyelvszabad gondolkodás kialakítása, amely lehetővé teszi a transzfert az eltérő nyelvi tudattartalmak között.